

OVER HET ONTSTAAN VAN DE R.K. KWEEKSCHOOL / PEDAGOGISCHE ACADEMIE 'MAGISTER VOCAT'

Deze tekst is een compilatie en bewerking van twee bronnen:

1 De verslagen van de Docentenvergadering van 'De Voorzienigheid' (de R.K. Kweekschool voor meisjes aan de Lauriergracht 41 te Amsterdam), 1950-1951

2 Jo van de Pavert: 'Magister Vocat 25 jaren onderweg', in Jubileumboekje, september 1975

3 Lex Lammen: Herdenkingsboekje Reünie 'De Voorzienigheid' 1984.

Het begin

Op **1 september 1950** begon het nieuwe schooljaar en de kweekschool 'De Voorzienigheid' is sinds die datum met een jongensafdeling verrijkt.

Op verzoek van de Hoogerwaardede Deken, Mgr. G. van den Burg, werden alle pogingen in het werk gesteld om per 1 september met een jongensklasse te beginnen.

In een recordtempo kwam deze uitbreiding tot stand, n.l. tussen 10 augustus en 1 september. Vooral de directrice van De Voorzienigheid, Zuster Xaveria, had er heel wat werk aan. De jongensklasse huist in de Sint Aloysiusschool van de St. Vincentiusvereniging, Nieuwe Leliestraat 169. Op 1 september waren daar 26 leerlingen, op 1 december 32. De zaak bloeit. Op 13 augustus werd in alle Amsterdamse kerken van de preekstoel afgekondigd dat er gelegenheid zou zijn voor jongens om een R.K. opleiding tot onderwijzer te ontvangen aan de bestaande Meisjeskweekschool. Diezelfde dag kwamen de eerste liefhebbers zich aanbieden. (De allereerste aspirant-onderwijzer meldde zich nog op 13 augustus: Herman Homminga uit Kerkrade, die toevallig met vakantie was in Amsterdam en die hals over kop zijn ouders in Limburg had opgebeld met de vraag of hij hier zijn opleiding kon beginnen, omdat er elders toch geen plaats meer was). Via kranten (Volkskrant) en de radio (KRO) werd de oproep verder verspreid.

De moeilijkste problemen waren toen nog: de benoeming van leraren en de samenstelling van de lesrooster. Met speciale goedkeuring van de Bisschop, Mgr. Huijbers, werd een voorlopige lesregeling getroffen, waarbij de Zusters-docenten een paar maanden de lessen zouden geven.

De Heer Snijders, het voorgaande jaar pas gepensioneerd (*hij was jarenlang wiskundeleraar aan De Voorzienigheid*), nam met graagte de taak op zich van de Wiskundelessen en het Frans, terwijl hij tevens als 'waarnemend Directeur' zou fungeren.

De Heer Balm nam de gymnastieklessen voor zijn rekening.

Zr Gerardina, die ook juist met pensioen in Amsterdam kwam, wierp zich met verjongde moed op de lessen in Duits, Engels en Nederlands.

Zr Theresia doceert Geschiedenis.

Zr Clara geeft voorlopig Taken- en Schrijfles.

Zr Faustina Aardrijkskunde en Natuurkunde.

Zr Antonina geeft de Muzikale Opvoeding.

Op 6 september droeg de Deken in de Kapel een H. Mis op, waarbij jongens en meisjes, 200 in totaal, aanwezig waren – een imposant gezicht!

Tot 16 november werden de lessen gegeven door de Zusters-docenten. Na die datum zijn er merendeels nieuwe leraren, n.l. de Heren Oorsouw, Wassenberg en Van de Pavert. Alleen Zr Faustina en Zr Antonina geven nu nog les aan de jongens, resp. in Natuurkunde en Zang. Later werden de muzieklessen overgenomen door de bekende muziekleraar Schwirtz.

Uitbreiding

In 1951 kwam er een klas bij, een jaar later nog een. Verhuizing was noodzakelijk. De St. Aloysiusschool in de Nieuwe Leliestraat verleende gastvrij onderdak. Nieuwe uitbreiding van het leerlingenaantal was de oorzaak van een splitsing. In 1953 waren de klassen 1 en 2 in de

Nieuwe Leliestraat ondergebracht, 3 en 4 in de Elandstraat. Hetzelfde jaar begon men serieuze plannen te maken voor een nieuwe school.

De uitbreiding elk jaar met een nieuwe klas maakte voortdurende verhuizing noodzakelijk: Nieuwe Leliestraat, Elandsstraat, Lijnbaansstraat, Anjelijsstraat en Westerdokstraat hebben in die beginperiode domicilie verleend.

Magister Vocat krijgt een eigen onderkomen

In september 1955 kon de Hiëronymus Aemilianusstichting, die het bestuur over de kweekschool voerde, een gedeelte van het St Piusgesticht in de Kerkstraat voor vijf jaar huren. De jongensafdeling, die na de Aloysiusschool al op verscheidene andere adressen gehuisvest was geweest, werd daarheen verplaatst. Tien Broeders van Maastricht zouden er ook wonen en lesgeven. De Broeders namen het Bestuur over.

In de Kerkstraat werden met dubbelkartonnen wanden acht klaslokalen gecreëerd. De vier A-klassen waren voor de Amsterdammers, in de vier B-klassen zaten de jongens van buiten, waarin vooral het Volendamse element een opvallende rol speelde. De Volendammers zijn sindsdien een constant element in de schoolbevolking geweest.

Door het voorste lokaal kwam je dan via een deur in de wankele afscheiding in het achterste lokaal. Op zolder werden een handenarbeid- en een tekenlokaal ingericht, en tenslotte kwam er nog een muzieklokaal bij. De vroegere celletjes waren deels bewoond door de broeders, deels stonden ze leeg en gaven tussen de bedrijven door nog wel eens gelegenheid tot ont-snappen.

Kweekschool duurde vier jaar

De toen vierjarige kweekschool leidde op tot de Akte van Bekwaamheid als Onderwijzer en bestond uit twee leerkringen. De eerste omvatte twee jaren (de klassen 1 en 2) en bracht de MULO-leerlingen op min of meer HBS-niveau, de tweede leerkring omvatte eveneens twee jaren (klassen 3 en 4) en stond open voor instroom van HBS-ers ('instuivers').

In de eerste leerkring werden zo'n 15 vakken proefwerken afgenomen! Had de leerling meer dan 7 getelde vijven (een 4 voor wiskunde telde voor 2 vijven, een 5 voor Nederlands voor 3 vijven, etc.), dan bleef je zitten. De tweede leerkring leidde theoretisch en praktisch op voor het ambt, en sloot af met een eindexamen. Bij het eerste examen in 1954 slaagden 32 van de 34 kandidaten, toen een prestatie genoemd.

Gediplomeerden konden aan de slag in het onderwijs. Ze konden in deeltijd dan verder studeren voor de Akte van Bekwaamheid als Hoofdonderwijzer.

Magister Vocat wordt zelfstandig

In 1958 werd de school zelfstandig (bij KB), onder het bestuur van de Broeders van Maastricht en Br Albertinus (Piet Rietbergen) werd de eerste directeur.

Al in 1959 wist hij in Dn Haag een urgentieverklaring voor de bouw van een nieuwe school los te peuteren en het jaar daarop begon men met de uitvoering van de plannen. De directeur had stad en land afgereisd om goede ideeën op te doen. Hij nam contacten op met een architectenbureau (Steenhardt Carré) waardoor de bouw van een nieuwe school mogelijk werd. Deze werd gebouwd aan de Jan Tooropstraat in Nieuw West (Slotervaart) en officieel geopend in februari 1963.

Herkomst van de naam 'Magister Vocat'.

De naam is afkomstig van Broeder Pius Smeelen (plaatsvervangend directeur van 1952-1954) en is ontleend aan het Johannes-evangelie.

'Magister adest et vocat te, de Meester is daar en roept u'. De zin is afkomstig uit het verhaal over de opwekking van Lazarus in dit evangelie. Martha spreekt de woorden daar tot haar zus Maria, die vervolgens Jezus gaat halen om Lazarus weer tot leven te wekken.